

Jurgens

kunnen daar een anders luidende opvatting over hebben en op dat moment instemmingsrecht eisen. Daarmee wordt voorkomen dat je in een al te starre regelgeving terecht komt.

Dit is een beetje vergelijkbaar met de vraag of de regering iets in strijd acht met de Grondwet of niet. De regering kan iets indienen en zeggen dat het niet in strijd is met de Grondwet, terwijl de Kamer dat wel van mening is. Het omgekeerde is ook mogelijk. Onder andere bij de zwangerschapsonderbreking is het gebeurd dat sommige leden vonden dat er geen strijd met de Grondwet zou zijn, als er gewoon een regeling zou worden getroffen. Ik meen dat onze voorzitter van vanavond toen daarover in die zin het woord gevoerd heeft. De regering was echter van mening dat er geen wijziging mogelijk was zonder grondwetswijziging. Welnu, dat soort verschillen doen zich hier ook voor. Dat lijkt mij een gezond verschil van mening, mits de Kamer tijdig de kans krijgt om kenbaar te maken dat zij op dat punt een afwijkende mening heeft, zoals nu het geval is. De regering zegt op drie punten dat dit geen het Koninkrijk bindende besluiten zijn. De heer Glasz en ik zeggen in vereniging dat het punten zijn die wel binden. Het leidt niet tot problemen omdat vervolgens de regering ook voor mij weet uit te leggen dat zij ten aanzien van de spoedprocedure bereid is om de handelwijze die in de brief van 20 september 1995 is uiteengezet, mutatis mutandis ook wat dit betreft te volgen. Als van de spoedprocedure misbruik zal worden gemaakt door lidstaten of door Schengen-organen zal de regering zelf de eerste zijn om daar een stokje voor te steken. Dat vind ik geruststellend. Misschien is het overigens verstandig om een en ander over de spoedprocedure opnieuw in een brief vast te leggen, zodat die vastigheid er is, ook voor de mensen die het debat van vanavond niet hebben bijgewoond. Ik heb op dit punt dan ook niet de neiging namens mijn fractie instemming aan het besluit inzake de spoedprocedure te onthouden.

Door de woorden van de staatssecretaris ben ik ook overtuigd ten aanzien van de deelname van Noorwegen en IJsland. Ik kan mij wel voorstellen dat er via overleg een duidelijker tekst te maken was

die meer in overeenstemming zou zijn met zijn woorden. Ik ga nu uit van wat de staatssecretaris zegt. Op grond daarvan heb ik geen aanleiding om namens mijn fractie instemming te onthouden aan het besluit om Noorwegen en IJsland mee te laten doen, met name omdat bij het sluiten van de overeenkomst het laatste woord aan beide Kamers is om te bepalen of wat er ter zake in de overeenkomst staat acceptabel is.

De zaak die meeste tijd heeft gekost, is de kwestie van de interpretatieve verklaring inzake het begrip "vreemdeling". Daarover is redelijkerwijs meningsverschil mogelijk, maar ik vind dat de staatssecretaris ver gegaan is om mij tegemoet te komen op dit punt door te zeggen dat deze verklaring niets aan het geldende recht toevoegt. Nu zou je je kunnen afvragen waarom het uitvoerend comité bijeen moet komen om verklaringen uit te geven die nergens iets aan toevoegen. Als dat het dagelijks werk is van de voorzitter van dat uitvoerend comité dan vraag ik mij af of hij zijn tijd niet beter aan andere zaken kan besteden. Dus zover kan het niet gaan. Het moet iets betekenen. De staatssecretaris heeft gezegd dat het iets betekent voor de feitelijke uitleg van de handlangers van de overheid die Schengen moeten controleren. Met Glasz zeg ik dan: nou, dan kan ik mij een beter Handboek voor de soldaat voorstellen dan wat hier is verschaft in deze interpretatieve verklaring. Ik zou de staatssecretaris dan ook willen vragen om overmorgen als voorzitter in ieder geval te melden dat door deze interpretatieve verklaring de kennis van de Eerste Kamer wat betreft het recht niet is toegenomen en dat zijn persoonlijke interventie op dat punt noodzakelijk was. Dat zou misschien kunnen voorkomen dat men al te vaak tot dit soort interpretatieve verklaringen overgaat, waarbij ik volhoud dat in de mate waarin die wel wat toevoegen, er sprake is van een het Koninkrijk bindend besluit.

Samenvattend, is er geen aanleiding om aan een van de drie punten die ik heb genoemd, instemming te onthouden. Ik wijt dat aan de al te goede verdediging van de regering.

Staatssecretaris **Patijn**: Mijnheer de voorzitter! Ik dank de sprekers in

tweede termijn voor hun welwillende woorden en voor hun instemming met de besluiten en de verklaring die naar hun oordeel bindend zijn. Zo hebben wij het afgesproken. Ik meen dat die instemming het mogelijk maakt om gewoon door te gaan met ademen, maar dan wel onder de juiste constitutionele regels.

Ik moet één ding terugnemen, namelijk het vermoeden dat even bij mij opkwam dat de heer Jurgens een zwaarmoedig man was. Hij is optimist; hij denkt namelijk dat er betere teksten uit diplomatieke onderhandelingen kunnen komen dan die welke hem zijn voorgelegd.

Ik zal de opmerking van de heer Glasz over de relatieve gebrekkigheid ten aanzien van de verklaring inzake vreemdelingen verder onder de aandacht brengen. Wellicht kan ik het beste de opmerking overbrengen dat er misschien in de toekomst met dit soort elementen moet worden rekening gehouden, in de zin dat wanneer dergelijke verklaringen worden afgelegd, ze helder moeten zijn. Dat is een van de leringen die ik persoonlijk uit dit debat trek.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Bij het opmaken van de agenda werd ervan uitgegaan dat er geen koninkrijkbindende besluiten meer voorlagen waarover de Kamer nog wenste te discussiëren. De discussie van vandaag maakt dat uitgangspunt wellicht wat discutabel, maar ik meen de conclusie te mogen trekken dat in ieder geval op dit moment de Kamer niet meer aan enig besluit haar goedkeuring onthoudt. Ik constateer dat de Kamer zich daarmee kan verenigen. Dan is aldus besloten.

Sluiting 23.45 uur

Besluiten en ingekomen stukken

Lijst van besluiten:

De voorzitter heeft na overleg met het College van senioren besloten om:

- a. de plenaire behandeling van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden op 16 april 1996:
Instellingsregeling voor het Centraal bureau en de Centrale commissie voor de statistiek (Wet op het Centraal bureau en de Centrale

Besluiten en ingekomen stukken

commissie voor de statistiek) (23576);

Intrekking van de Wet interne lastenverevening particuliere ziektekostenverzekeringsbedrijf (23864);

b. het voorbereidend onderzoek van de volgende wetsvoorstellen door de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat

te doen plaatsvinden op:
23 april 1996

Raming der voor de Eerste Kamer in 1997 benodigde uitgaven, alsmede aanwijzing en raming van de ontvangsten (EK nr. 185);
de bijzondere commissie voor de herziening van het Burgerlijk Wetboek

te doen plaatsvinden op:
14 mei 1996

Vaststelling van titel 7.10 (arbeidsovereenkomst) van het nieuw Burgerlijk Wetboek (23438);

Vaststelling en invoering van afdeling 7.1.12 (huurkoop onroerende zaken) van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (24212).

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter ter zake gedane voorstellen:

1. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsvoorstellen:

Wijziging van de Visserijwet 1963 (21436);

Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van de Invorderingswet 1990 in verband met de herziening van het stelsel van bestuurlijke boeten en van het fiscale strafrecht (23470);

Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met het opnemen van een document inzake evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies in het onderwijs (24149);

Wijziging van de Wet op het basisonderwijs inzake de overboeking van niet bestede vergoedingen en wijziging van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs inzake de overboeking van niet bestede vergoedingen en het vervallen van de verplichte pauze (24228);

Wijziging van de Wet gemeentelijke zorg voor houders van een voorwaardelijke vergunning tot verblijf (24435);

Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en de Ambtenarenwet in verband met het verbod tot het maken van onderscheid tussen werknemers naar arbeidsduur (24498);

Algemene regels voor de advisering in zaken van algemeen verbindende voorschriften of te voeren beleid van het Rijk (Kaderwet adviescolleges) (24503);

Wijziging van de Huurprijzenwet woonruimte, de Wet op de huurcommissies en de Wet individuele huursubsidie in verband met de zogenaamde huursombenadering (24507);

Goedkeuring van het op 17 december 1994 te Lissabon tot stand gekomen Verdrag inzake het Energiehandvest, met Bijlagen, en het op 17 december 1994 te Lissabon tot stand gekomen Protocol bij het Energiehandvest, betreffende energie-efficiëntie en de daarmee verband houdende milieu-aspecten, met Bijlage (Trb. 1995, 108) (24545, R1560);

Wijziging van de In- en uitvoerwet (opneming van de mogelijkheid om in bepaalde gevallen voor de uitvoer van goederen een vergunning-vereiste te stellen) (24576);

Wijziging van de Wet op de ondernemingsraden (24593);

Wijziging van de Wet individuele huursubsidie (24595).

Deze wetsvoorstellen zullen in handen worden gesteld van de desbetreffende commissies;

2. de volgende regeringsmissives:

een, van de minister-president, ten geleide van het inspectierapport van de Algemene Rijksarchivaris betreffende het archiefbeheer (griffiennr. 117442);

een, van alsvoren, ten geleide van de overzichten van wetsvoorstellen waarvan het kabinet het wenselijk oordeelt dat afhandeling voor het kerstreces door de Tweede Kamer, de Tweede en Eerste Kamer, respectievelijk de Eerste Kamer wenselijk wordt geoordeeld (griffiennr. 117481);

een, van de minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken, inzake voorbereiding begrotingsbehandeling 16 april 1996 (griffiennr. 117472);

een, van de Gevolmachtigde minister voor Arubaanse Zaken, inzake hetze tegen Aruba (griffiennr. 117403);

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van drie documenten die door het ACM werden opgesteld (griffiennr. 117413);

een, van alsvoren, houdende mededeling inzake drie te Den Haag tot stand gekomen notawisselingen tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Verenigde Staten van Amerika betreffende bezoeken aan havens (griffiennr. 117430);

een, van de minister van Buitenlandse Zaken a.i., houdende mededeling inzake het besluit van de vertegenwoordigers van de regeringen van de Lid-Staten, in het kader van de Raad bijeen, van 19 december 1995 betreffende de bescherming van de burgers van de Europese Unie door de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen (Trb. 1996, 28) (griffiennr. 117439);

een, van alsvoren, inzake het voornemen tot het sluiten van een tweetal uitvoeringsverdragen (griffiennr. 117440);

een, van alsvoren, inzake het voornemen tot verlenging van het op 27 april 1988 tot stand gekomen Memorandum van Overeenstemming tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden, de regering van de Bondsrepubliek Duitsland, de regering van de Franse Republiek en de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland betreffende de gezamenlijke bouw en de gezamenlijke exploitatie van de Europese Transsone Windtunnel (Trb. 1988, 62) (griffiennr. 117441);

een, van alsvoren, ten geleide van de lijst van in voorbereiding zijnde verdragen met als peildatum 15 maart 1996 (griffiennr. 117455);

een, van de staatssecretaris van Justitie, ten geleide van het ontwerp-Besluit tot wijziging van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand met nota van toelichting (griffiennr. 117432);

een, van de minister van Financiën, ten geleide van de agenda voor de voorjaarsvergadering van het Interim Committee en het Development Committee van 22 en 23 april 1996 (griffiennr. 117451);

een, van alsvoren, inzake toepassing van artikel 18, tweede lid, van de Comptabiliteitswet op de begroting 1996 (griffiennr. 117452);

een, van de staatssecretaris van Financiën, ten geleide van de effectrapportage afschaffing fiscale